

Dr. Kolláth György

Messze mutató ítéletet hozott a minap a Fővárosi Bíróság. Egy közigazgatási perben helyt adott a keresetnek és hatályon kívül helyezte az APEH első-, és másodfokú határozatát. A jogerős bírói döntésben olyan jogelvek hangzottak el, amelyek az adóhatósági gyakorlatot determinálják. Sok adózó /okkal-ok nélkül/ fél az adóhatóságtól, azt szívesen deresre húzná, és mennyei örömet érez, ha elégtételt lát. Esetünk mégsem

Ludas Matyi történet. Sokkal inkább arról szól, hogy a hatóság-ügyfél közti jogi kapcsolatok meg kell hogy változzanak. Ideje, hogy tovább fejlődjenek a jogállamiság irányába. A cél elérhető. Úgy sportszerű, ha jelzem: az első, aki ezt belátta és megértette, gratulációval elismerte az adóhatóság jogi képviselője volt. Tette ezt abban a helyzetben, amelyben nem 10 %-os bővítés, hanem ekkora leépítés vár a hivatal dolgozóira.

A történet banális: egy Kft-nél 2 éve adó-revizíót tartottak. Főleg azt vizsgálták, hogy az ÁFA befizetése, visszaigénylése jogszerű volt-e. A hatósági végkövetkeztetés az lett, hogy a cég – tokkal-vonóval együtt – jó kétmillió Ft-tal sáros. Ebből per keletkezett. A per mégsem azt járta körül: ki kinek tartozik, hanem azt: korrekt volt-e maga az eljárás. A bíróság szerint: nem volt az. Lássuk, miként!

Az adó-revizíó megbízólevél kiállításával indul, majd a vizsgálati tapasztalatok ügyfél elé tárásával gördül tovább. Mindennek – garanciális okból – kötött alakításai vannak. Ezek a „formaságok” valójában létfontosságúak, hiszen megalapozzák az esetleges hatósági szankció jogalapját, mértékét, módját, egészének törvényességét. A közigazgatási jogban nincs a hatóság és a fél között egyenjogúság és mellérendeltség. Itt nem mondhatom az eljáró szervnek, hogy utcán nem ismerkedem. Alá vagyok rendelve neki, de nem vagyok kiszolgáltatva. Éppen azért van eljárási törvény, hogy az a hatóság kezét (is) megkösse. Nem lehet olyan tárgy igazság, amely okán az eljárási béklyók célszerűségéből levethetők. Jogállamban a (köz)jót is jól kell szolgálni, érvényre juttatni.

Példánkban eldönt(het)etlen volt: hány revizor rendelkezett szabályszerű meghatalmazással, kik dolgoztak e tisztviselők közül jogszerűen, illetve jogellenesen, ki jutott hozzá ekként indokolatlanul az adóitokhoz? Azután: helyénvaló-e, ha a vizsgálati anyag ügyfeleknek való ismertetésekor hallhat mindent boldog-boldogtalan? Tisztázatlan maradhat, hogy ki lehet jelen ilyenkor, mert nincsen olyan helyiség, ahol diszkrétan egyeztethető minden kérdés, ellentmondás, felvetés? Végül: helyes-e az, ha először és utoljára e megbeszéléskor találkozik közvetlenül egymással hivatal(nok) és ügyfél, mert ezután már csak „határozatilag” érintkeznek?

Évtizedeken át közjogi kapcsolatainkban az efféle nüánszok nem számítottak. Hiába mondta sokáig pl. a szakirodalom (Dr. Hadi László és Dr. Földes Gábor adójogi kommentárja): „Figyelemmel arra, hogy az adóhatóság ellenőrzési tevékenysége során az adózó üzleti – és ezen keresztül a magánszférájába – közvetlenül és mély betekintést nyer, a törvény az ellenőrzési jogot különleges okirathoz, a megbízólevélhez köti. Megbízólevél nélkül semmilyen ellenőrzési cselekmény nem kezdhető meg...Ezzel egyrészt védi a törvény az adózókat a csalóktól, másrészt védi az adóhatóság tekintélyét is.”

Most azonban azt döntötte el és szemléltette kristálytiszta a bíróság, hogy mindezek bizony - valamennyiőnk érdekében - fontosak. A XXI. század Európájának szelleme volt érezhető, amikor a (kiemelkedő szaktekintélynek számító) bírónő a peres feleknek átadott egy-egy fénymásolatot. A többi közt ez állt benne: „A megbízólevélnek az adózó részéről történő aláíratását jogszabály nem írja elő, de a bemutatás megtörténtét az adóhatóságnak kell kétséget kizáróan bizonyítania. Ennek sikertelensége esetén a joghatások nem állnak be.” A revízió rutinszerűen hibás

Cím
Adó-revizíó
Dátum
2003.10.30.

Dr. Kolláth György

---

startja és módja a közigazgatási eljárás egészét jogellenessé tette. A szisztéma tehát reformra szorul. A gyakorlati, szemléletbeli és eljárási módosítás elkerülhetetlen. Nem pusztán pénzkérdés, hanem sokkal inkább a bizalom alfája és ómegája lesz ez.